

סדר נשים | מסכת גיטין נ"ד-ט"ו | שבת פרשת מטות-מסעי | כ"ז תמוז תשפ"ג (15-9 יולי 2023)
Seder Nashim | Masechet Gittin 54-60 | Shabbat Parashat Matot-Masei | 20-26 Tammuz (July 9-15)

Daf 54: SANCTITY OF THE TORAH SCROLL

The Torah scroll that we read in the synagogue is profoundly holy. There is an obligation to honor the Torah scroll and to stand in its presence. These obligations refer only to a Torah scroll that was written properly, as required, in accordance with law and custom, on a kosher parchment, with ink suitable for writing Torah scrolls. In addition, when the sofer (scribe) writes the name of God, he must have the intention to imbue his writings with the holiness of God's name. Such a Torah scroll is sacred and should be respected.

If a sofer scribed and sold a Torah scroll, and, later, the writer revealed to the buyer that he did not write the name of God with proper intention, the writer must return the money to the buyer. Why? Because such a Torah scroll does not possess the sanctity of a [kosher] Torah scroll, and the buyer did not intend to acquire a spiritually deficient scroll.

דף נ"ד: קדושת ספר התורה

ספר התורה שאנו קוראים בו בבית הכנסת - קדוש ביותר. חובה לכבדו, וצריך לעמד מפניו. כל זה נאמר רק על ספר תורה שנכתב כדת וכדין על קלף כשר, ועם הדיו המתאים לכתוב ספרי תורה. זאת, ועוד: בשעה שהסופר כותב את שם ה' עליו לכוון לכתוב לשם קדשת שם ה'. ספר תורה שצדק - קדוש וצריך לכבד.

אם סופר כתב ספר תורה ומכר אותו, ואחר כך הסופר גלה לקונה שהוא לא כתב את שם ה' מתוך כוונה ראויה, אזי הסופר חייב להחזיר את הכסף לקונה, זאת מפני שבספר תורה שצדק אין קדשת ספר תורה והקונה לא התכוון לקנות כזה ספר.

Daf 55: RABBI YOCHANAN BEN GUDGEDA

Rabbi Yochanan ben Gudgeda was a *tanna* who was still alive during the time of the *Beit HaMikdash*. He was a *levi* and served in the position of Temple gatekeeper, a task reserved for *levi'im*. During Rabbi Yochanan ben Gudgeda's lifetime, the *Beit HaMikdash* was destroyed, and he testified before the *chachamim* in Yavneh about certain *dinim* (regulations). Rabbi Yochanan ben Gudgeda was a famous sage, though he was extremely poor. He lacked bread to eat and clothes to wear, and when Rabban Gamliel HaNasi (Sanhedrin president) wanted to honor him, by placing him at the head of the yeshivah, Rabbi Yochanan refused at first and did not want to accept the position.

דף נ"ה: רבי יוחנן בן גודגדא

רבי יוחנן בן גודגדא הוא תנא שחי עוד בתקופת בית המקדש. הוא היה לוי ושמש בתפקיד של פותח וסוגר שערי בית המקדש, תפקיד שהיה שמור ללויים. בימיו נחרב בית המקדש, והיה הוא מעיד לפני החכמים ביבנה על דינים מסוימים שפך הוא הדין. רבי יוחנן בן גודגדא היה חכם גדול אולם היה עני מרוד, ולא היה לו לחם לאכל ובגד ללבש וכאשר רצה רבן גמליאל הנשיא לכבדו ולהושיבו בראשות הישיבה - סרב בהתחלה ולא רצה לקבל את התפקיד.

Daf 56: THE CALF THAT CAUSED THE DESTRUCTION [OF THE SECOND BEIT HAMIKDASH]

דף נ"ז: העגל שגרם לחרבן

This is how it happened that a single calf was at the center of the story of the destruction second *Beit HaMikdash*. We know about the incident of **Kamtza and Bar Kamtza**. One of them arrived at a festive meal by mistake. The host kicked him out, in disgrace. The man who was expelled was so embarrassed, and furious how the sages of Israel who were seated at the feast did not protest his humiliation. The man went to Rome and told the mighty emperor: "Know that the Jews are rebelling against you. If you would like proof of this, **send me with a calf to be sacrificed in their Temple — let's see if they are willing to offer it.**"

SACRIFICE IS NOT POSSIBLE, THE CALF HAS A BLEMISH

אי אפשר להקריב. יש בו מום

כך ארע שעגל אחד עמד במרכז הספור על חרבן בית המקדש השני. אנו מכירים את מעשה קמטזא ובר קמטזא, שכאשר אחד מהם הגיע בטעות לסעודה, בעל הסעודה גרש אותו בבלשת פנים. האיש שגרש התבייש כל כך וכעס מדוע חכמי ישראל שישיבו בסעודה לא מחו על השפלתו. הלק האיש לרומא ואמר לקיסר האדיר: דע לך כי היהודים מורדים בך. אם ברצונך להוכיח בזאת, שלח עמי עגל להקריבו בבית המקדש - הבה נראה אם יקריבוהו.

On the way to Jerusalem, the evil man caused a blemish on the animal designated as a sacrifice. As such, the Temple authorities refused to offer it as a sacrifice. The emperor heard this and was furious because to the non-Jews this type of blemish is not considered a deformity. **In his fury, the emperor sent his troops to attack Jerusalem, which brought about the destruction of our *Beit HaMikdash*.**

בדרך לירושלים האיש הרע הטיל מום בקרבן, ולכן לא הקריבוהו בבית המקדש. שמע זאת הקיסר וזעם, זאת מפני שאצל הגויים המום הזה אינו נחשב מום. ברב זעמו שלח הקיסר את חיליו לעלות על ירושלים וכך התגלגל חרבן בית מקדשנו.

Daf 57: THE UNFORTUNATE INCIDENT IN TUR MALKA

דף נ"ז: המאורע המצער בטור מלכא

On this *daf*, we learn about a most unfortunate incident, in which a multitude of Jews who resided in a place called "**Tur Malka**" (The King's Mountain) were killed. The Jews who lived in this place were accustomed to bringing out a rooster and a hen to walk before the bride and groom as they headed to their wedding. Once, a battalion of soldiers passed by a bride and groom and grabbed the roosters walking in front of the couple. Those accompanying the celebrants were so enraged that they struck the soldiers. When the king heard what the celebrants had done, he turned to fight them.

בדף זה לומדים על מאורע מצער ביותר, שבו נהרגו המוני יהודים שהתגוררו במקום בשם "טור מלכא". היהודים שהתגוררו במקום זה היו נוהגים להוציא תרנגול ותרנגולת שיילכו לפני החתן והכלה כשהם צועדים לחפתם. באחד הימים חלף גדוד חילים ליד חתן וכלה, והם חטפו את התרנגולים שהלכו לפני החתן והכלה. המלומים השמחים כעסו כל כך עד שהם הכו את החילים, וכששמע זאת המלך הוא פנה להלחם בהם.

In those days, a strong and heroic man named Bar-Deroma lived in "**Tur Malka.**" Bar-Deroma was a slayer of enemies, and no one stood in his way. And what ultimately happened to him? Out of profound arrogance, he turned to the heavens and said: "I can manage on my own, and I don't need Divine support." Immediately a snake appeared and bit him to death, and this great hero died. When the Roman emperor saw that the hero was dead, he was elated and left the town. The Jews then held feasts and lit many candles, as a sign of joy. The emperor saw the light of the candles and was furious: Are the Jews overjoyed that I withdrew? **The emperor returned with his army, and over the course of three days and three nights, they killed many Jews.**

איש עז וגבור התגורר באותם ימים ב"טור מלכא", ושמו בר-דרומא. בר-דרומא היה קוטל את האויבים ואיש לא עמד בפניו. ומה קרה לו לבסוף? מרב גאווה הוא התחצף כלפי שמים ואמר: אני מסתדר לבד ואין לי צורך בסייעתא דשמיא. מיד בא נחש והפישו למות, והגבור הגדול הזה מת. כשקיסר רומי ראה שהגבור מת, הוא שמח ועזב את המקום, והיהודים ערכו סעדות והדליקו המון נרות לשמחה. ראה הקיסר את אור הנרות וזעם: האם היהודים שמחים שנסוגתי? חזר הקיסר עם צבאו ובמשך שלשה ימים ושלושה לילות הרגו יהודים רבים מאד.

Daf 58: THE WHEEL OF A CART THAT LED TO THE DESTRUCTION OF BEITAR

דף ג'ח: גלגל העגלה שבגללו נחרבה ביתר

This *daf* recounts the **destruction of the city of Beitar**, which was precipitated by an incident involving the side of a cart ... **In those days, the people of Beitar customarily planted a cedar tree when a son was born, and planted a cypress tree when a daughter was born.** Years later, when a boy and a girl from the city were married, they would construct a *chuppah* (wedding canopy) for them from the trees that were planted in their honor at the time of their births.

One day, the emperor's daughter was driving in her cart near the city of Beitar, when suddenly the side of her cart broke. Her servants turned to a cedar tree that was planted nearby, cut it down, and fixed the broken side with it. The residents of Beitar were angry: "Why have you taken a cedar tree planted in honor of a child when they were born?" The local residents beat the royal slaves. The king heard this and was furious. In response, he set out with his army and destroyed the city of Beitar.

התלמוד בדף זה מספר לנו על חרבנה של העיר ביתר, שהתגלגל על ידי דפן של עגלה... באותם ימים נהגו אנשי ביתר לשתל עץ ארז כשנולד בן ולשתל בן וקטנה עץ בשם תורניתא כשנולדה בת. לאחר שנים, כשהיו בן ובת מן העיר מתחתנים, היו מקימים להם חפה מהעצים שנשתלו לכבודם בעת לידתם.

באחד הימים נסעה בת הקיסר בכרכרתה ליד העיר ביתר ולפתע נשברה דפן עגלתה. עבדיה פנו אל עץ ארז שהיה נטוע בקרבת מקום, קצצו ממנו ותקנו בו את הדפן השבורה. בני העיר ביתר כעסו: מדוע אתם לוקחים מעץ ארז שנטע לכבודו של ילד שנולד? והכו את העבדים. שמע זאת המלך וזעם, ובתגובה הוא עלה עם צבאו והחריב את העיר ביתר.

Daf 59: THE KOHEN WILL STAND

דף ג'ט: יעמד הכהן

It is a Torah-based commandment to respect the *kohanim*, and for this reason, the first aliyah to the Torah is granted to honor a *kohen*. Sometimes the *kohanim* whom the *gabbai* (synagogue manager) knows are not found in the synagogue and, therefore, the *gabbai* has to find out if there is a *kohen* among the worshipers whom he does not know, and that person will be called up to the Torah. **Only if no one answers the call of the *gabbai*, may the *gabbai* then call up a *yisrael* to the Torah.**

מצוה מן התורה לכבד את הכהנים, ולכן העליה הראשונה לתורה מעניקת לכהן. לפעמים הכהנים שהגבאי מכיר, אינם נמצאים בבית הכנסת, ולכן על הגבאי לברר אולי בין המתפללים ישנו כהן שהוא אינו מכיר והוא יקרא לעלות לתורה. רק אם איש אינו עונה לקריאת הגבאי, הגבאי יכול להעלות לתורה ישראל.

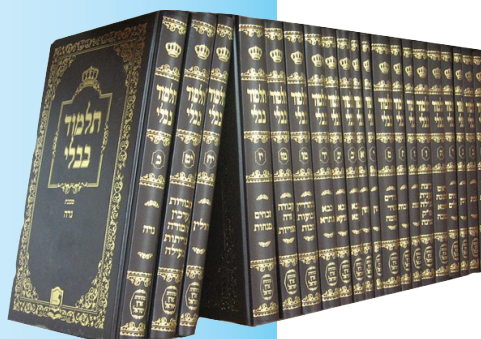

Daf 60: ORAL TRADITION

דף ס"ז: תורה שבעל פה

At Mount Sinai, Hashem gave *Am Yisrael* a *Torah she'bichtav* (written Torah) and a *Torah she'be'al peh* (oral Torah). The *Torah she'bichtav* is comprised of five parts. There are *mitzvot* written in the Torah concisely (in a nutshell). There are even some *mitzvot* written in allusions, with all the details revealed by God to Moshe Rabbeinu. These details are called the "*Torah she'be'al peh*", and they are written in the *Mishnayot* and *Gemara* passages we study.

The *Torah she'be'al peh* received its name because it was prohibited to be written down. That was what God instructed. However, after many years, the sages of Israel became aware that there had been a decline in the generations. People no longer remembered the details and were likely to forget them all. **Therefore, they enacted a special heter (permission, approval) to write down Torah the *Torah she'be'al peh*.**

בהר סיני נתן הקב"ה לעם ישראל תורה שבכתב ותורה שבעל פה. תורה שבכתב הם חמשת חמשי התורה. יש מצוות שכתובות בתורה בקצור, ויש מהן הכתובות אפילו ברמזים, ואת כל הפרטים גלה הקב"ה למשה רבנו. פרטים אלה מכנים "תורה שבעל פה", והם כתובים במשניות ובגמרות אותן אנו לומדים.

התורה שבעל פה קרויה כך מפני שסאסור לכתב אותה ואסור ללמד אותה מתוך הכתב. כך הורה הקב"ה. אולם, לאחר שנים רבות נכחו חכמי ישראל לדעת שיש ירידת הדורות, אנשים כבר אינם זוכרים את כל הפרטים ועלולים לשכח אותם. לפיכך הם הורו הטר מיוחד לכתב תורה שבעל פה.

D'VAR TORAH: PARASHAT MATOT-MASEI

דבר תורה: פרשת מטות-מסעי

When the sons of Gad and Reuven asked Moshe for permission to settle on the eastern side of the Jordan, Moshe was saddened by their request. Moshe saw this appeal as an attempt to divide *Am Yisrael* and feared it would lead to separation and distance between the *shevatim* (tribes). To preserve the unity and the constant connection between the *shevatim*, Moses took two actions: He placed conditions on the sons of Gad and Reuven requiring them to serve as frontline soldiers in the war, because shared participation in the war always strengthened and united Israel. However, unity solely in times of trouble was not enough, and therefore Moshe placed the two *shevatim* (Gad and Reuven) together with half of *shevet* Menashe which did not request to be settled in the eastern region. **Splitting *shevet* Manasseh in two would cause a permanent movement between both sides of the Jordan, and therefore, unity between the *shevatim* would forever be preserved, even during times of peace.**

כשבני גד וראובן מבקשים ממושה לשבת בעבר הירדן המזרחי, משה מקפיד ומצר על כך מאוד. הוא רואה בכך נסיון לחלק את עם ישראל וחושש שהדבר יוביל לפרוד ורחוק בין השבטים. כדי לשמר על האחדות והחבור התמידי בין השבטים, נוקט משה בשתי פעולות: הוא מציב תנאי לבני גד וראובן שהם יהיו החלוצים במלחמה, שכן השתפות במלחמה חזקה ואחדה את ישראל מאז ומעולם. אולם, האחדות בעת צרה אינה מספיקה, ולכן הוא מושיב יחד עם שני השבטים את חצי שבט המנשה שכלל לא לקח חלק בבקשה לשבת בחלק המזרחי. פצולו של שבט מנשה לשנים יגרם לתנועה קבועה משני צדי הירדן, ובכך האחדות בין השבטים תשמר לעולם, גם בעת שלום.